

17. март 2006.

КОСОВО - ДУША СРБИЈЕ СОС - СПАСИТЕ НАШУ ДУШУ

САОПШТЕЊЕ ЗА МЕДИЈЕ

Српско Национално Веће Косова и Метохије на својој седамнаестој седници, одржаној у периоду почетка званичних преговора о дефинисању будућег статуса, 04. марта 2006. године у Косовској Митровици, заједно са СНВ Северног Косова, уз присуство великог броја делегата са територије целе покрајине, након свестране и исцрпне расправе, закључило је следеће:

Долазак Његовог Преосвешћеног Владике Артемија на седницу

да унесу пометњу и забуну у српски преговарачки тим и цео српски народ, по питању судбине остатка Косова у границама државе Србије. Нису недостајале ни изјаве оних који су најављивали да ће, не буде ли Београд пристао на будућу независност Косова, она бити наметнута.

Став је, међутим, Српског Националног Већа, да питање будућег статуса Косова и Метохије још није разрешено, а још мање да ће бити независност, и то наметнута. Преговори о томе тек предстоје, а сасвим је извесно да српски преговарачки тим неће пристати ни на какав облик независности, нити ће она моћи да буде наметнута без пристанка и без сагласности Београда.

У том смислу СНВ даје пуну подршку преговарачком тиму за решавање будућег статуса наше покрајине.

2. Српско Национално Веће Косова и Метохије у потпуности подржава став светог Архијерејског Сабора СПЦ, изражен на редовном заседању Сабора у новембру 2005., а недавно у правом часу актуелизован и поновљен од стране Његовог Преосвешћеног Владике рашко-призренског г. Артемија, да ће било какво решење, уколико буде наметнуто српској страни, бити сматрано као "нелегитимна и нелегална окупација једног дела наше националне територије".

Српско Национално Веће истиче чињеницу да је српском народу стало до Косова и Метохије, да Срби веома добро знају значај Косова за

очување свога идентитета, те да га се неће никада одрећи, нити ће се помирити са било каквим обликом евентуално наметнуте независности.

СНВ у потпуности подржава став и борбу Епископа Артемија коју спроводи на националном плану, као и његове активности током недавне посете Сједињеним Америчким

Државама, истичући да је Епископ Артемије у Америци признат као аутентични и прави заступник српског народа са Косова и Метохије, и легитимни сведок о стању и страдању Срба у последњих седам година на Косову и Метохији.

3. СНВ је веома забринута ставовима изнетим у документу "Основна начела светог Архијерејског Синода СПЦ и Одбора САС за КиМ, у вези са предстојећим разговорима о будућем статусу КиМ", који је недавно презентован јавности.

Овај документ прихваћен је са одобравањем од стране Међународне Кризне Групе (МКЗ), која у свом Извештају од 17. фебруара 2006, "Изазови транзиције", отворено заступа концепт независног Косова.

СНВ чврсто стоји на становишту да је потребно решавати проблем Албанаца, тј. албанске мањине у Србији, уз поштовање свих људских и верских права мањина и примену демократских принципа управљања, као што Албанци и данас слободно живе и крећу се кроз све делове државе Србије, а никако не полазити са становишта решавања српског питања на КиМ, јер се на тај начин Косово већ издваја из Србије, и држава Србија почиње да брине о својим грађанима који живе у некој другој држави.

4. Српско Национално Веће и овим путем упућује поруку међународној зајед-

Његово Преосвешћеног Владике Артемије и др Милан Ивановић

ници, Европској Унији, САД и НАТО, да је садашња демократска Србија једини гарант мира у региону, а да би независност Косова проузроковало ескалацију међународног тероризма и напада на Европу и САД, уз истовремено претварање Србије, по први пут у њеној историји, у радикалну, ревизионистичку, осветољубиву и огорчену нацију.

Независно Косово јесте опасност не само за Србе и Србију, него и за Европу, па и саму Америку. Оно би постало база џихадског тероризма,

Беле Ал Каиде - извор хаоса у региону. Уједно, и сигнал екстремистима широм света да се злочин и тероризам исплати. Победа цихада на Косову била би локални тријумф, који зацртава пут будућих победа широм света.

5. СНВ најоштрије осуђује наставак безочног скрнављења светиња и гробаља (рушењем споменика и вађењем лешева) српског народа и СПЦ, као што је недавни нови чин обесвећења храма Христа Спаса у Приштини, затим подизање споменика борцима УЧК на месту срушене цркве у Ђаковици крајем децембра 2005., или крађа оловног крова са цркве Богородице Љевишке у Призрену, чиме се шаље јасна и недвосмислена порука српском народу на Косову, а особито онима међу Србима који гаје илузије да је могуће васпоставити порушене цркве препуштајући обнову рушителима и злочинцима, да је судбина до сада срушених 150 храмова, у евентуално независном КиМ, намењена и онима преосталим.

6. СНВ је са изненађењем и запрепашћењем примило најновију вест о именовану Агима Чекуа, команданта Косовског заштитног корпуса и једног од вођа терористичке ОВК, за новог косовског премијера, имајући, пре свега, у виду чињеницу да је за њим расписана потерница Интерпола још 2002. године због злочина против српских цивила на Косову и Метохији. Познато је, такође, и да је Агим Чеку учествовао у егзекуцијама Срба у Хрватској.

Српски народ на Косову и Метохији с правом се пита какве су перспективе његовог опстанка у евентуално независном КиМ, какво заговара Чеку и његови истомислџеници, када се зна да се његово име доводи у везу са "крематоријумом" код села Клечка и другим злочинима над српским цивилима.

*Српско Национално Веће Косова и Метохије
Српско Национално Веће Северног Косова и Метохије*

Конференција за шџамџу Владике Артемија

НЕЗАВИСНО КОСОВО ПОСТАЛО БИ ИЗВОР ХАОСА У РЕГИОНУ

Београд, 23.02.2006. - Пред мноштвом новинара, на конференцији за медије по повратку из 20-дневне посете САД владика рашко-призренски Артемије је поручио:

-Будућност Косова, без обзира на разне најаве, зависи од нас, ставова наше владе, наших преговарачких тимова који ће у преговорима учествовати, а пре свега од чврстине става да се независно Косово не може и не сме прихватити.

Ми можда не можемо спречити наметање таквог решења, али у нашој власти је да га прихватимо или не прихватимо. Ако га не прихватимо, Косово није изгубљено, а ако га прихватимо

кроз било какву форму и дамо сагласност, онда, бојим се да ће коначно бити све изгубљено.

Учестале најаве међународних званичника о независном Косову, наглашава владика, имају за циљ не само да психолошки обесхрабре преговарачки тим српске стране у преговорима, него показују да је за међународну заједницу то најприхватљивија опција, јер не желе да се сукобе са албанским тероризмом с обзиром да на КиМ имају војнике и администрацију.

- У жељи да се што безболније повуку из "балканског блата", у међународној заједници рачунају да ће од Албанаца да издејствују вербално прихватање неких гаранција за мањине, а да ће српску страну задовољити "ситним шаргарепама", како би прогутала мамац и прихватила независно Косово - оцењује владика Артемије.

Он је објаснио да је циљ његове посете САД био да пред започете преговоре о будућем статусу КиМ скрене пажњу

америчким званичницима и јавности да "КИМ није само питање косовских Срба, државе Србије, него и целе међународне заједнице и самих САД, због чега је важно да овај проблем буде решен у границама Резолуције 1244 СБ, као и да КиМ остане саставни део СЦГ".

"Указали смо да би независно Косово постало извор хаоса у региону, деловања беле Ал Каиде, јер ако се под међународним протекторатом учинило толико зла над православним хришћанима и светињама, остаје нам да претпоставимо шта би се десило кад би Албанци имали сву власт", казао је Артемије.

Владика Артемије каже да је саговорницима у САД указао да би независно КиМ заправо представљало "нож у леђа Бушовој политици борбе против тероризма", против кога се "САД боре свуда у свету, осим на Косову, где се иде на попуштање и предавање власти терористима".

Протосинђел Сименон (Виловски), игуман манастира Бањска, наглашава да "питање КиМ треба решавати у границама Србије, а не да се српско питање решава у границама КиМ". Он је изнео бојазан да се "Начела СПЦ за преговоре о будућем статусу КиМ крећу у оквирама претпостављене независности, у оквиру које се траже решења за проблеме српске заједнице".

Цитиран је део последњег извештаја Међународне кризне групе у коме се, између осталог албанским преговарачима препоручује да за реализацију независног Косова, "траже могућности као што је документ о основним принципима за преговоре СПЦ, како би се Срби са Косова укључили у преговоре" и за наведен документ СПЦ каже да је "дао конструктивне предлоге и избегао навијање против независног Косова".

На питање новинара да ли то значи да Начела Синода СПЦ и Саборског одбора за КиМ о преговорима о будућем статусу КиМ одступају од става Светог архијерејског сабора да ће се свако наметнуто решење сматрати окупацијом, владика Артемије одговорио је да "начела не помињу одлуку Сабора о наметнутом решењу, као да је Синод одустао од става Сабора изнетог у новембру".

- Да ли је тако или није, али из овог документа такав закључак може да се изведе - каже владика Артемије.

ОБРАД КЕСИЋ:

САД ОЧЕКУЈУ УТВРЂИВАЊЕ СТАТУСА КОСОВА ЗА 18 МЕСЕЦИ

Председник вашингтонске консултантске фирме ТСМ Обрад Кесић изјавио је након прве рунде преговора о будућем статусу Косова да ће тај процес трајати дуже него што су међународни преговарачи очекивали.

Он је "Гласу Америке" (ВОА) рекао да у Вашингтону сада сматрају да утврђивање статуса Косова може да потраје најмање 18 месеци.

"После прве фазе преговора, сами преговарачи су схватили да ће овај процес да траје мало дуже него што су очекивали. После првих састанака представника Срба и Албанца једноставно се дошло до закључка да велики број практичних питања неће моћи тако брзо да се реши", рекао је Кесић.

Он је подсетио да су се преговарачи надали да ће процес бити завршен у року од 10 до 12 месеци, а да се сада у Вашингтону већ говори да ће тај процес потрајати најмање 18 месеци.

"То је врло важно, јер било је много нагађања да ће све бити завршено до новембра 2006. године", подвукао је Кесић.

Након првог састанка преговарача Београда и Приштине у Бечу прошлог месеца, он је рекао да је рано говорити ко је стекао почетну предност, додајући да је у Вашингтону незванично изражено задовољство да је српска страна добро припремљена за преговоре.

"Вашингтон је очекивао неке предлоге од стране Београда, али не тако детаљне, што је овде поздрављено и сматра се конструктивним. Проблем је у томе што је албанска страна уложила

мање енергије и интензитета у припреме за преговоре, јер сматра да је већ остварила свој главни циљ, а то је независност, или барем неки вид независности”, рекао је председник ТСМ-а.

Према његовим речима, међународна заједница независно од изјава појединих политичара о будућем статусу Косова, има правни пакет решења на основу којих ће се одлучити о будућем статусу Косова.

”То су, пре свега, Резолуција 1244 Савета безбедности УН и нека ранија документа, укључујући ставове Бадентерове комисије којима се јасно дефинишу могућности за решење косовског питања”, казао је Кесић.

Осврћући се на одлуку да Агим Чеку буде мандатар нове косовске владе, Кесић је рекао да проблем са имицом који Чеку има, није повезан само са периодом док је био командант Ослободилачке војске Косова (ОВК).

”Проблем датира из ранијег раздобља на шта су указали српска дијаспора и канадска влада и парламент, који су још пре три године указали да би Чеку требало да оде у Хаг због злочина почињених током војних операција у Хрватској”, истакао је Кесић.

Српска њолиџика и албанско њиџање

НЕКО ВАМ ЈЕ ПОДМЕТНУО

У јеку преговора о коначном статусу Косова и Метохије готово пророчки звуче речи које је познати француски писац, филозоф и политичар Андре Малро изрекао пре више од четврт века. Зачуђујућа је тачност Малроових предвиђања и суптилност анализе медулетничких односа на Балкану.

Малро се свасвим случајно заинтересовао за нашу историју, политику и културу. Судбинска спона био је текст о његовом роману Краљевски пут који је још давне 1931. године написала Исидора Секулић, а потом и српско издање његових Метаморфоза. У часопису *Revue des etudes Slaves, Paris, 1984*, Живорад Стојковић објавио је делове свог интервјуа са Малроом. За ову прилику издвајамо само оне најзначајније делове:

”Нешто се догађа у вашој земљи не баш најбоље, колико видим. Најгласнији досад нису увек и најнезадовољнији. Јер, главна опасност вам је од Албанаца. Пазите шта вам кажем! Оданде вам може доћи најгоре. Све су комбинације са Албанијом и око ње могуће. Она је искључива, изолована, али је, нека вас то не чуди, тренутно њеразвијенија земља, и од вас и до Грка. На њу рачуна и источни и западни блок, али Албанци којима све треба, одржавају се без ичега. По коју цену? - то ортодоксни комунизам, уосталом, не пита. Знате тиранија Тиране (ето!) није оригинална али је ипак изузетна.

Чини ми се да је данашња Албанија смишљени апсурд и то збуњује, верујте! Ту насилну гордост у сиромаштву неће корумпирати ни далеко боље стање његових сународника у вашој земљи. Изненађен сам да ви у Југославији ништа не схватате. Па знате ли ви да је једина отворена граница у Европи она између Албаније и Југославије? То је лудост! Између држава које имају најгоре суседске односе на континенту, с једне територије на другу циркулише се као да границе нема. Немојте ми рећи да је то зато што је ваша земља толико еманципована. Не! Ваша земља има једну националну политику која се игра са државом. Национална осећања и односе у једној земљи треба свести на припадност каква је конфесионална, на пример.

А ви, однекуд узимате за озбиљно оно што је код хиперцентралистичких Совјета само формално, савез република. Своју хетеронационалну државу схватили сте дословно као вишенационалну, а куд то води? Све су европске државе у основи централистичке, сем Југославије, Да ли вам то нешто казује? Држављанство (*citoyennete*) може да замени националност у једној држави, а да не угрози једно иначе веома вредно људско осећање, какво је национално.

Ја имам много симпатија за вашу земљу, дивео сам се Србији у Великом рату, импонирала ми је организација и снага вашег

отпора у овом рату, а и предратну Југославију као монархију упамтио сам по одупирању фашизму, својим непристајањем да буде савезник Осовине. По цену рата! Историјским сматрам и ваш сукоб са Стаљином 1948. године, али како издржати тај изазов своје независности ако нисте јака, јединствена земља?

Ако већ нису, онда ваши национализми могу бити манипулисани, провоцирани, смишљени да вас учине ломљивим. Најмања земља, Албанија већ се тиме користи и то, бојим се, кобно. Шта тек остаје за веће и највеће силе које се свуда, у свакој земљи, у све уплићу?

(Упитао ме је где је Грачаница на карти, прим. приредиваца. Готово да је узвикнуо) ”То је Албанија...! Али, ја вам кажем видећете! (...) Ви нисте при себи, дозволили сте и свом народу и Албанцима да се тамо створи пакао. Неко вам је подметнуо, сигурно, али све зло није само у томе. Треба да погледате у очи трагедији која вам се приближава. (...) Ја вашој земљи желим све најбоље, али га не видим, јер ми нисте јасни (...) Да је Косово само земља ваше историје, то не би било најосновније, али оно је у срцу ваше културе, а култура, кад је највредније што имаш, никада није прошлост”.

Чини нам се да је после свега реченог сваки коментар сувишан. Српски политичари прошлог века нису умели ни да читају ни да слушају поруке мудрих. Уздали су се у сопствено искуство и сопствену мудрост. Резултат је видљив

Прирегио: Миленџије ЂОРЂЕВИЋ

ОДСТУПАЊЕ ОД ПРАВИЛА

У тренутку када је у Европи завршен II светски рат, од активних војника на власти били су генерали Франко и де Гол. Капитулацију Немачке потписао је био адмирал Дениц.

Де Гол је после после нешто више од годину дана отишао на своје имање у Коломбеј.

О генералу Франку говорило се да је фашистички диктатор, уз Салазара, последњи у Европи.

Од тих времена до данас, само се двапут десило да активни војници дођу на чело неке државе.

Прво је генерал Двајт Ајзенхауер двапут био биран за председника САД, а маја 1958. вратио се генерал де Гол.

Од земаља Источне Европе, сем по којег самопрокламованог генерала или маршала, једино је у Пољској владао генерал Јарузелски, а у Хрватској генерал Туђман.

Дакле, у последњих шездесет година у делу света који се зове Западом само су два пута били генерали на власти, а исто толико пута и у Источној Европи.

Једино место где су се нешто чешће они налазили, била су министарства војске или одбране. Међутим, под притиском грађанског друштва и на та места долазе цивили.

Можемо закључити да у послератној Европи, поготово западној, професионални војници не учествују активно у политици. Просто је то постало правило.

Међутим, и правила се некад крше. То се последњих година дешава на просторима СР Југославије, односно Заједнице држава Србије и Црне Горе.

Оно што је нарочито интересантно, правила се крше вишеструко.

Крше се на Косову и Метохији, али се крше и у међународним институцијама.

Кажу људи да је приватна својина неприкосновена у демократским земљама. Међутим, за КиМ то не важи. Људима који су из страха за сигурност и живот, свој и својих најближих, напустили своје станове, куће и имања не важи правило да се без ометања могу тамо вратити и евентуално окупанта по кратком поступку истерати и ући на свој посед. Донета су такве бирократске процедуре, да је изгнани скоро увек на губитку. Чак и да уђе у посед, надокнада за дотадање коришћење је нешто неоствариво, јер ни међународно признате документе не мора да призна суд на КиМ.

Речју, приватна имовина на КиМ није нешто што је за све неприкосновено.

Иако је по свим декларацијама о људским правима право на 3

живот неприкосновено, ни то не важи на КиМ. Људима узимају живот, а починитеље не налазе.

Основан је Међународни суд у Хагу за злочине на просторима бивше Југославије. Утврђено је да су почињени злочини против међународног хуманитарног права и човечности. А шта је са починитељима?

Једне, на основу сведочења очевидаца, одводе на суд. Али не све за које постоје сведоци. Што би рекао Орвел, неки су једнакији.

То се нарочито односи на припаднике ОВК.

Један од њих, Рамуш Харадинај, постаје премијер.

Долази изненадни обрт. Уручује се оптужница из Хага и он подноси оставку на премијерско место. Одлази за Хаг.

По Косову на сваком кораку транспаренти и плакати - Харадинај је потребан овде, на Косову, да ради и помогне свом народу, а не да чека на суђење у Хагу.

Па, хашке судије послушају глас народа и пусте га на слободу до почетка процеса. Али не само то. Дозвољавају му и да може да се бави политиком.

А шта је са могућношћу утицаја на сведоке?

Ових дана иде се и корак даље.

Генерал Агим Чеку, командант Косовског заштитног корпуса, постаје мандатар за председника владе. Скупштина Косова прихвата га за премијера.

Агим Чеку је генералски чин стекао у Хрватској. За заслуге у рату против југословенске војске, како то каже генерал Туђман, Чеку од тог председника прима девет одликовања.

Почео је као официр ЈНА у Задру. Затим 1991 прилази Збору народне гарде. До краја сукоба постаје бригадни генерал.

За његове активности у Хрватској везане су оптужбе пред Хашким трибуналом за злочине током операције Спаљена земља на Медачки џеп, када су уништена српска села на том подручју.

Због злочина током операције Спаљена земља оптужени су пред Хашким судом његови претпостављени - Јанко Бобетко, Мирко Норац и Рахим Адеми.

После ове операције добија чин генерала. Бирају га за специјалну обуку коју врше амерички инструктори.

Успешно завршена обука и истицање међу осталим старешинама уврстила га је међу офицере који су планирали операцију "Олуја" и спровели је до краја.

На Косово је дошао у фебруару 1999, пошто је дао оставку у хрватској војсци да би се прикључио ОВК. После званичног расформирања ОВК, у јесен 1999. године, постављен је за команданта Косовског заштитног корпуса. После јуна 1999, преко брата Бесима контролисао је затворе у којима су се налазили отети Срби и као командант КЗК давао логистичку подршку ОВПБМ на југу Србије и ОНА у Македонији. Тврде да са братом Етхемом контролише шверц оружја, дроге и трговине акцизном робом на подручју Пећи.

Поставља се врло једноставно питање: Зашто тај човек није у Хагу, већ постаје премијер.

Одговор зачуђује: Чеку у Приштини ужива велико поверење међународних званичника, између осталог и због тога што се оградио од Хашима Тачија и тврдокорних чланова ОВК-а, а стране дипломате су уверене да би он могао да примени споразум о статусу Косова и спречи евентуално насиље.

Какво то насиље? Постоји са албанске стране једна претња да ће уколико међународна заједница не одобри независност Косова доћи до експлозије у региону. Зато неке земље кажу да је Косово "јединствен" случај и да би било потребно наћи решење које не би стварало преседан у региону и другде у свету.

Значи, случај је тако "јединствен" да се треба бавити питањем

граница на Балкану и ситуацијом Срба на Косову, мада Повеља УН не предвиђа промену граница силом.

Овај "јединствени" случај значи да се неће, другде у свету, користити косовски преседан. Гаранције? Човек за кога не важе међународни протоколи, кога двапут ослобађају хапшења. Дакле, да неће доћи до преседана, већ су прекршена два правила и произведена два преседана.

Ту је и трећи преседан.

Према неким изворима договор о смени Бајрама Косумија и Неджата Дација уследио је након смрти Ибрахима Ругове, како би се убрзали преговори о статусу Косова. О томе су се споразумели шеф америчке канцеларије у Приштини Филип Голдберг и шеф Унмика у покрајини Серен Јесен-Петерсен. Голдберг је одиграо главну улогу, јер је то био његов лични предлог, који је на крају добио подршку америчке администрације.

На другој страни, за разлику од Чекуа, који је био први избор Рамуша Харадинаја и његове Алијансе за будућност Косова за премијера, Кољ Бериша из Демократског савеза Косова није био први на реду за место председника скупштине. Та позиција требало је да припадне Аљушу Гашију, који је био близак Ругови и Американцима, али је последњих недеља успео да поквари односе с Филипом Голдбергом, незадовољан због тога што није изабран за наследника Ибрахима Ругове на месту председника Косова.

Када се све ово има у виду, јасно је да се на делу спроводи оно о чему су говорили аутори SPECIAL REPORT 91 - Kosovo Final Status - Options and Cross-Border Requirements из Америчког института за мир: Импликације на политику САД у сличају неке врсте независности Косова. Вођство САД треба да прода ту идеју Русији, Кини и неким Европљанима. То доводи до активног ангажовања САД у преговорима и испуњењу, а успешан споразум оправдава интервенцију предвођену од стране САД и дозвољава смањење присуства САД.

Свесни последица таквог чина аутори указује да је потребно да се спрече антиреформски противудари у Београду и могуће регионално преливање на суседна жаришта, као што су Македонија и Република Српска.

Али, ово је Балкан. Потенцијална жаришта су ту. Има их у Бугарској, Румунији, Грчкој. А и даље, по Европи и бившем Совјетском Савезу.

За јединственост нема гаранција.

Како то да су Албанци баш испали миљеници?

Вашингтон је напросто искористио неке одлике албанског менталитета, културе и недавне историје, и преко идеје Велике Албаније искористио Албанце као вазалну војску и фактор нестабилности на Балкану, који би тако допринео остварењу америчке стратегије.

Јер, ради се о патријархалној племенској структури друштва, традицији крвне освете, присуству снажне расистичке мржње према Словенима - Македонцима и Србима, као и колаборације са окупаторима - Турцима, Немцима, Италијанима.

Дакле, нису Албанци миљеници, већ само учествују у експерименту малог обима. Циљ је далеко већи и налази се на истоку, или на западу.

УНМИК: Уредба о решавању жалби које се односе на непокретну приватну имовину, укључујући пољопривредну и комерцијалну имовину

ПРИШТИНА - 6. март 2006 - Уредба 2006/10 о Решавању жалби које се односе на непокретну приватну имовину, укључујући пољопривредну и комерцијалну имовину, потписана је у суботу 4. марта 2006., на основу овлашћења специјалног представника генералног секретара. На снагу је ступила истог дана. Уредбом је обезбеђен потпун оквир за решавање сложених питања имовин-

ских права у односу на приватну непокретну имовину, укључујући пољопривредну и комерцијалну имовину. СПГС је дао приоритет развоју ефикасног оквира за решавање имовинских питања. Ова Уредба је резултат опсежних преговора и консултација, како унутар УНМИК-а тако и са Привременим институцијама самоуправе и главним донаторима.

Неизвесност у односу на имовинска права везана за приватну пољопривредну и комерцијалну имовину озбиљно отежала спровођење УНМИК-овог мандата и негативно утиче на привреду и повратак. Уредбом 2006/10 је створен специјалан убрзавајући механизам за решавање имовинских жалби, у којем су утврђени временски оквири од пресудне важности.

Према овој Уредби основана је нова Косовска агенција за имовинска питања, као независна административна агенција која ће имати надлежност да испитује имовинске жалбе настале након оружаног сукоба који је трајао од 27. фебруара 1998. до 20. јуна 1999. Она ће се састојати од Надзорног одбора, Извршног секретаријата и Комисије за имовинске жалбе. Косовска агенција за имовинска питања ће радити користећи стручност и искуство који су добијени од Дирекције за стамбена и имовинска питања/Комисије за стамбене и имовинске жалбе (HPD/HPCC).

Комисија за имовинске жалбе ће давати констатације и донесити закључке о жалбама поднетим Косовској агенцији за имовинска питања. Одлуке о овим констатацијама и закључцима ће бити донете у оквиру надлежности косовских судова. Закључци Комисије ће бити поднети надлежном суду, а постоји и право на жалбу Врховном суду.

Дирекција за стамбена и имовинска питања (ХПД), која је према применљивом закону скоро завршила своје задатке, ће у смислу својих људских и физичких ресурса, бити укључена у нову Косовску агенцију за имовинска питања.

Надзорни одбор, који се састоји од пет чланова које је именовао СПГС и представља интересе УНМИК-а, ПИС-а и донаторске заједнице ће надгледати рад Косовске агенције за имовинска питања и вршити административни надзор, давати опште инструкције и помагати у дефинисању политике рада.

Уредба ће бити на снази годину дана, а након ревизије, њена пуноважност може да се продужи.

UNMIK: Regulation on the Resolution of Claims Relating to Private Immovable Property Including Agricultural and Commercial Property

PRISTINA - 6 March 2006 - Regulation No. 2006/10 on the Resolution of Claims Relating to Private Immovable Property, Including Agricultural and Commercial Property was signed under the authority of the Special Representative of the Secretary-General on Saturday 4 March 2006. It entered into force on the same day. The Regulation provides a comprehensive framework for resolving complex property rights matters in relation to private immovable property, including agricultural and commercial property. The SRSB has attached a high priority to the development of an effective framework for the resolution of property claims. The Regulation represents the outcome of extensive negotiations and consultations within UNMIK as well as with the Provisional Institutions of Self Government and principal donors.

The uncertainty as to property rights in private agricultural and commercial property has presented serious difficulties in the implementation of UNMIK's mandate negatively affecting the economy and returns. Regulation No. 2006/10 creates a special expedited mechanism for addressing property claims, in which tight time-frames are of critical importance.

Under the Regulation a new Kosovo Property Agency is established as an independent administrative agency that will have competence to examine property claims resulting from the armed conflict that occurred between 27 February 1998 and 20 June 1999. It will consist of a Supervisory Board, an Executive Secretariat and a Property Claims Commission. The Kosovo Property Agency is designed to build upon the expertise and

experience gained by the Housing and Property Directorate/Housing and Property Claims Commission (HPD/HPCC).

The Property Claims Commission will make findings and reach conclusions on claims submitted to the Kosovo Property Agency. Decisions on these findings and conclusions shall be made under the authority of the courts of Kosovo. The conclusions of the Commission will be submitted to the competent court and there is also a right of appeal to the Supreme Court.

The Housing and Property Directorate (HPD), which has now almost completed its tasks under the applicable law, will in terms of its human and physical resources be subsumed by the new Kosovo Property Agency.

A Supervisory Board consisting of five members appointed by the SRSB and representing the interests of UNMIK, the PISG and the donor community will supervise the work of the Kosovo Property Agency and provide administrative oversight, overall direction and policy guidance.

The Regulation remains in force for a year and upon review its validity may be extended for a further period.

Сусрет Епископа Артемија и шефа УНМИК-а г. Петерсена

Епископ Артемије примио је данас у епископском двору у Грачаници шефа УНМИК-а г. Сорена Петерсена.

Током разговора констатовано је да се погледи на ситуацију разликују.

Господин Петерсен је изразио жалост због неучествовања Срба у институцијама док Владика Артемије сматра да Срби да би учествовали у институцијама мора да живе на Косову. Од некадашњих 40.000 Срба у Приштини данас их је остало неколико а у многим градовима и местима Косова и Метохије Срба више нема. Владика је додао да је он у почетку подржавао став о учествовању Срба али да за три године учешћа у институцијама ниједан проблем Срба није решен. Они Срби који живе на Косову немају слободу кретања, децентрализација није извршена, починиоци злочина нису процесуирани па не видим, додао је Владика, како Срби могу учествовати у институцијама под таквим условима. Шта више, то тадашње учествовање Срба служило је као параван о испуњењу стандарда.

Покренута је и тема повратка. Господин Петерсен пренео је став да је УНМИК-у стало да се Срби врате, да је то њихово право и изразио наду да ће се Срби вратити. Владика се осврнуо на своју јучерашњу посету повратничким српским селима око Клине. Владика је био поражен општом бедом и страхом у коме Срби живе. Како ће се остали Срби тамо вратити, када чују како и они коју су дошли планирају опет да оду, запитао се Владика. Господин Петерсен је рекао да проблема свакако има али да ситуација није тако црна. Пренео је Владика да је он лично посетио Србе повратнике у клинском крају и да су му они пренели своју захвалност те да је било случајева и да су му са сузама захваљивали за све што је УНМИК учинио за њих.

Владика је узнеговало што представници међународне заједнице све чешће излазе са тезом да је независност будуће решење Косова. Питање статуса треба да буде решено после преговора о статусу а не пре. Господин Петерсен је рекао да само Савет Безбедности може донети одлуку о статусу и да он иако не жели да коментарише то питање сигурно је да ће се и воља свих грађана узети у обзир.

Владика је изјавио да је независност неприхватљива за Србе. Наравно, додао је Владика, сила Бога не моли, али све што је наметнуто кратког је даха. Многе окупације су биле на Косову од Турске до данашње али то је увек било привремено.

Владика је током разговора протестовао због тога што господин Петерсен косовске Србе означава као мањину. Господин Петерсен је рекао да на Косову живи 90 посто Албанаца и 10 посто Срба те да Уједињене Нације сматрају да су Срби мањина. Владика се позвао на резолуцију 1244 у којој стоји да је Косово интегрални део Србије. Срби не могу бити мањина у својој земљи а такав став господина Петерсена прејудуцира будући статус Косова.

На крају разговора поново је констатовано да су ставови о готово свим питањима различити.

СПИСАК ЦРКАВА И МАНАСТИРА РАЗРУШЕНИХ ИЛИ ОШТЕЋЕНИХ ТОКОМ МАРТОВСКОГ ПОГРОМА 2004.

LIST OF CHURCHES AND MONASTERIES DESTROYED OR DAMAGED DURING THE MARCH 2004 POGROM

Призрен

Све призренске цркве и други објекти у власништву Српске Православне Цркве били су уништени 17-18 марта. Даљи напади, паљевине и разарања десили су се у данима који су следили

1. Црква Пресвете Богородице Љевишке - 14. век - спаљена унутрашњост, фреске из 12.-14. века тешко оштећене, олтарски део обесвећен, Света Трпеза поломљена, делови архитектуре, нарочито око украси око прозора и отвора, тешко оштећени.

2. Црква Христа Спаситеља (14. век) спаљена, фреске оштећене.

3. Катедрална црква Светог Великомученика Георгија (1856) спаљена и минирана динамитом

4. Црква Светог Николе (Тутућева црква, 14. век) обесвећена и спаљена унутрашњост.

5. Црква Светог Ђорђа (Руновићева црква, 16. век) спаљена унутрашњост, озбиљно оштећене фреске из 14. века

6. Црква Свете Недеље у Поткаљаји, (14. век, касније преуређивана), спаљена

7. Црква Светог Пантелејмона у Поткаљаји (14. век, касније преуређивана), спаљена

8. Црква Светих Козме и Дамњана у Поткаљаји (14. век, касније преуређивана), спаљена

9. Црква Свете Недеље у Живињану поред Призрена, уништена динамитом (Извештај КФОР/УНМИК од 19. марта: Експлозија потпуно уништила православну цркву у селу Живињане)

10. Манастир Светих Архангела (14. век) опљачкан и спаљен у присуству немачких војника који нису успели да га заштите.

----- Богословија Светих Кирила и Методија (Извештај КФОР/УНМИК од 17. марта: Запаљена православна богословија у центру града као и три православне цркве)

Епископија у Призрену (Извештај КФОР/УНМИК од 18. марта: Епископско седиште, манастир Архангела, једна православна црква и православна богословија запаљени и уништени). Поред епископове резиденције, уништено је и друго црквено здање у коме је боравио црквењак

Ораховац

11. Црква Свете Недеље (1852) у Брњачи код Оrahовца (Извештај КФОР/УНМИК од 18. марта - Православна црква запаљена и уништена у селу Брњача.) После најновије посете делегације Савета Европе утврђено је да црква није спаљена, већ се у њу ушло насилно. Парохијска кућа спаљена до темеља.

Ђаковица

12. Црква Успења Пресвете Богородице (16. 19. век) спаљена заједно са старим и новим парохијским домом 17. марта, а потом саврњена са земљом.

Катедрална црква Свете Тројице (Два звоника који су преживели миширање цркве августа 1999 саврњени су са земљом 17. марта. Наредних дана Албанци су систематски уклонили остатке цркве и на тој локацији уредили парк. Извештај КФОР/УНМИК од 18. марта Побуњеници уклањају остатке разорене цркве камионима и приколицама - учествује око 5000 косовских Албанаца)

13. Црква Светог Лазара у Пишкотима код Ђаковице, оштећена 1999. и 2001, сада је потпуно уништена заједно са оближњим гробљем. Оштећен је и парохијски дом.

*Богородица Љевишка
Holy Virgin of Lyeviska*

*Свѣиу Сѣац
Christ the Savior*

*Свѣиу Великомученик Георџије
Holy Great-Martyr George*

*Свѣиу Арханџели
Holy Archangels Monastery*

*Остаци Божородичине цркве
The remains of Holly Virgin Church*

Prizren

All Prizren churches and other buildings owned by the Serbian Orthodox Church were destroyed on March 17-18. Further attacks, looting and destruction occurred in the days that followed.

1. Church of the Holy Virgin of Lyeviska (Bogorodica Ljeviska - 14th century) burned interior, frescoes from the 12th-14th centuries heavily damaged, altar section desecrated, Holy Table broken, parts of the architecture, especially decorations around windows and openings, heavily damaged.

2. Church of Christ the Savior (14th century) burned, frescoes damaged.

3. Cathedral of the Holy Great-Martyr George (1856) burned and dynamited.

4. Church of St. Nicholas (Tutic's church, 14th century) burned interior, desecrated.

5. Church of St. George (Runovic's church, 16th century) burned interior, frescoes from 14th century seriously damaged.

6. Church of St. Kyriake (14th century, later rebuilt) burned, Potkaqaja.

7. Church of St. Panteleimon (14th century, later rebuilt) burned, Potkaqaja.

8. Church of Sts. Cosmas and Damian (14th century, later rebuilt) burned, Potkaqaja.

9. Church of St. Kyriake, Zivinane near Prizren, dynamited. (KFOR/UNMIK report of March 19th: An explosion completely destroyed the Orthodox church in the village of Živivane.)

10. Holy Archangels Monastery (14th century), looted and burned in the presence of German soldiers who failed to protect it.

-----Seminary of Sts. Cyril and Methodius (UNMIK/KFOR Report March 17 - Orthodox Seminary in town center & 3 Orthodox churches set on fire.)

-----Bishop's residence in Prizren (UNMIK/KFOR Report - March 18: Archbishop seat, Archangel Monastery, an Orthodox Church and Orthodox Seminary set on fire & destroyed.) In addition to the Bishop's residence, another church building was destroyed which was inhabited by the sexton.

Orahovac

11. Church of St. Kyriake (1852), Brwaca near Orahovac. (UNMIK/KFOR Report: March 18 - Orthodox Church set on fire & destroyed in village of Brwaca.) After the most recent visit by a Council of Europe delegation, it was established that the church was not burned but only forcibly entered. The parish home was burned to the ground.

Djakovica

12. Church of the Dormition of the Most Holy Mother of God (16th-19th centuries), burned together with the old and the new parish homes on March 17, subsequently leveled with the ground.

Holy Trinity Cathedral (Two bell towers that survived the dynamiting of the church in summer 1999 were leveled with the ground on March 17. In subsequent days the Albanians systematically removed the remains of the church and built a park in its location. UNMIK/KFOR Report March 18 - Rioters remove debris of destroyed Orthodox Church with trucks & trailers approx 5,000 K-Albanians participate.)

13. Church of St. Lazarus, Piškote near Djakovica, damaged in 1999 and 2001, now completely destroyed together with the nearby cemetery. Parish home also damaged.

14. Црква Светог Илије код Бистражина, оштећена 1999, а потпуно разорена 17-18. марта планираном снажном експлозијом.

Србица

15. Манастир Девич (15. век), спаљен до темеља, отворен и обесвећен гроб Светог Јоаникија Девичког. Албанци палили око и унутар гроба. (Извештај КФОР/УНМИК од 18. марта: 2000 демонстраната се скупља и креће према манастиру Девичу; евакуисано пет српских монахиња; насилници демонстранти запалили манастир.) У манастирском комплексу уништено је око 29 различитих зграда (конаци, магацини и други помоћни објекти).

Пећ

16. Црква Св. Јована Претече (тзв. Митрополија са парохијским домом и свештеничким становима), запаљена по изјави локалних међународних извора. Према расположивим најновијим фотографијама спољашња структура храма је читава иако је унутрашњост потпуно руинирана. Приметни су трагови пожара.

17. Црква Пресвете Богородице, Бело Поље код Пећи, заједно са Прохијским домом запаљена у лето 1999. године. Крајем 2003. године обновљен Парохијски дом и црква очишћена, а сада опет спаљен Прохијски дом заједно са 20-так повратничких домова. Црква је сада је поново оштећена подметањем пожара иако спољашња структура храма и кров нису додатно оштећени.

Урошевац

18. Саборни храм Св. цара Уроша, Урошевац, (Извештај КФОР/УНМИК-а: 17. март - 3 ручне гранате бачене на цркву, подметнут пожар први пут, најмање 19 војника КФОР-а и УНМИК полицајаца рањени у одбрани цркве, разорено градско гробље. (Извештај КФОР/УНМИК-а 18. март 1,500 Албанаца уништава све око себе - пали православу цркву у граду и пет српских кућа. Запаљена црква у селу Талиновце 17:49 часова, 5 Албанаца ухапшено). Према најновијим информацијама структура храма Св. Уроша је сачувана иако улазни део са вратима цркве оштећен ватром. Храм је тренутно затворен масивним металним вратима и под заштитом је КФОР-а.

19. Црква Св. Илије, село Варош, црква уништена са локалним гробљем након што су је напустили војници КФОР-а (локални међународни извори)

20. Црква Св. Петра и Павла у Талиновцима, запаљена и уништено православно гробље (види горе извештај)

21. Црква Пресвете Богородице у селу Совтовић, уништена заједно са православним гробљем (локални међународни извори)

(Атински медији од 20. марта потврдили су да су три цркве поред Урошевца које су чували грчки војници остављене без заштите пред огромном масом наоружаних Албанаца и да има рањених грчких војника који су повређени у окршајима са наоружаним Албанцима)

Косовска Каменица

22. Црква у Доњој Шишашница, Косовска Каменица (локални извори из Каменице). Црква је минимално оштећена.

Православна црква у Каменици је каменована и поразбијана у стакла на прозорима. Неколико околних српских кућа је демолирано.

Штимље

23. Црква Св. Архангела Михаила у Штимљу, саграђена 1920 (на брду изнад градића) запаљена (Извештај КФОР/УНМИК-а: 18. март: Штимље - једна српска кућа и црква запаљени). Према најновијим информацијама структура цркве је остала сачувана иако је унутрашњост додатно оштећена и иконе поразбијане. Звоник је запаљен још у јануару 2004. године.

Приштина

24. Црква Св. Николе (из 16. века, обновљена поч. 19. века), у Приштини (Извештај КФОР/УНМИК-а: 18. март - нападачи насрнули на стару православу цркву у насељу Теслице - отворена

Црква Светог Илије
Church of St. Elijah

Манастир Девич
Devic Monastery

14. Church of St. Elijah near Bistrazina, damaged in 1999, completely destroyed on March 17-18 by the planting of powerful explosives.

Srbica

15. Devic Monastery (15th century) burned to the ground, tomb of St. Ionnachius of Devic opened and desecrated. The Albanians also set fires around and inside the tomb. (UNMIK/KFOR Report March 18: 2,000 protestors gather and move towards Devic Monastery, Five K-Serbian nuns evacuated from area, Violent protestors set Monastery on fire) In the monastery complex about 20 different monastery utility buildings were destroyed

(residential quarters, warehouses, barns, etc.)

PEC

16. Church of St. John the Fore-runner (the so-called Metropolitanate with the parish home and priests' apartments), set on fire according to international sources on the scene. According to the latest available photographs, the church walls are intact even though the interior is completely destroyed. Signs of fire are visible.

17. Church of the Most Holy Mother of God, Belo Poqe near Pec, set on fire in summer 1999. Restored at the end of 2003 together with about 20 returnee homes. Now again damaged by arson even though the church walls and roof have not sustained further damage. In addition to the church, the parish home was also set on fire.

Urosevac

18. Cathedral of St. Uroš, Uroševac, (UNMIK/KFOR Report: March 17 - 3 hand grenades thrown at Serbian Orthodox church - church set on fire, first time), at least 19 KFOR soldiers and policemen wounded defending the church, destroyed city cemetery (UNMIK/KFOR Report March 18 1,500 K-Albanians rampage - burn Orthodox Church & up to 5 K-Serb houses in town K-Albanian crowd attempts to set Orthodox Church on fire in K-Serb village of Talinovce Church was set to fire (1749 hrs) - 5 K-Albanian males arrested). According to the latest information, the church walls are still standing although most of the interior is damaged by fire. The church is currently closed behind massive metal doors and under KFOR protection.

19. Church of St. Elijah, village of Varoš, destroyed together with local cemetery KFOR soldiers abandoned it (local international sources).

20. Church of Sts. Peter and Paul in Talinovci set on fire, Orthodox cemetery destroyed.

21. Church of the Most Holy Mother of God in the village of Sovtovic, destroyed together with Orthodox cemetery (local international sources)

(On March 20, Athens media confirmed that three churches near Uroševac protected by Greek soldiers were left unprotected before an enormous mob of armed Albanians and that some Greek soldiers had been wounded in clashes with armed Albanians.)

Kosovska Kamenica

22. Church in Donja Sisasnica near Kosovska Kamenica (local sources from Kamenica). Church sustained minimal damage.

The Orthodox church in Kamenica was stoned and the glass on several windows was broken. Several nearby Serb houses were destroyed.

Stimlje

23. Church of the Holy Archangel Michael in Štimqë, built in 1920 (on the hill above the town) (UNMIK/KFOR Report: March 18: K-Serbian house & Orthodox Church set on fire) According to the latest information, the walls of the church are undamaged although the interior was further damaged and the icons destroyed. The bell tower was set on fire back in January 2004.

Pristina

24. Church of St. Nicholas (16th century, restored beginning of 19th century) in Priština (UNMIK/KFOR Report: March 18 - Rioters attack Old Orthodox Church in Taslixhe - automatic gunfire in area Orthodox priest & 5 K-Serbian families evacuated by KFOR from Old Orthodox Church SPU officer shot & injured during attempt to secure Old Orthodox Church Orthodox Church, UN Habitat office & 3 UNMIK Police vehicles set on fire). The church was set on fire together with the parish home; destroyed with it was a valuable engraved iconostasis, dozens of icons and the entire church archive (confirmed

Црква Светог Николе
Church of St. Nicholas

ватра из аутоматског оружја, пет српских породица и свештеник Мирослав Попадић евакуисани од стране КФОР-а из старе цркве, повређен међународни полицајац у покушају да спасе стару цркву. Црква запаљена, а поред ње и канцеларија Хабитата и 3 УНМИК возила). Црква је спаљена са парохијским домом и у њој је изгорео вредни дуборезни иконостас, десетине икона и целокупна црквена архива (потврдио протојереј приштински Мирослав Попадић). У близини цркве су оскрнављене и разбијене две старе гробнице у којима се виде људске кости.

Косово Поље

25. Црква Св. Николе, Косово Поље, запаљена унутра и оскрнављена, црква потиче из 1940, грађевина и даље стоји, по локалним српским изворима и сведочанствима унутрашњост храма је прилично оштећена.

26. Црква Св. Катарине у Бресју поред Косова Поља, проваљена, оскрнављена. Црква је недавно и опљачкана.

Вучитрн

27. Црква Св. Илије, 19. век, црква је опљачкана и делимично уништена изнутра у јуну 1999. године, сада је потпуно спаљена. (Извештај КФОР/УНМИК-а: Православна црква у граду Вучитрну запаљена) Такође је уништено и православно гробље поред цркве са парохијским домом и помоћним црквеним зградама.

Обилић

28. Црква Св. Михаила у Обилићу, новосаграђени храм, Албанци су наложили аутомобилске гуме у храму (Извештај КФОР/УНМИК-а: 18. март - Обилић, православна црква, бројне српске куће и станови запаљени). Спољашња структура цркве је остала сачувана али је унутрашњост оштећена од ватре и високе температуре.

Косовска Митровица -

29. Црква Св. Саве у јужној Митровици, паљена два пута заредом (Извештај КФОР/УНМИК-а - 18. март: Молотовељев коктел бачен у двориште православне цркве у јужној Митровици коју је чувао КФОР. Неколико оближњих кућа запаљено. Ватрогасци гасе пожар у кућама, али не и цркву која је тешко оштећена ватром). Поред цркве нападачи су запалили и свештенички дом који је био у црквеној порти.

Подужево

30. Црква Св. Андреја Првозваног у Подужево, саграђена 1929, уништена 18. марта, Чешки медији потврђују да су чешки војници морали да напусте храм који је уништен заједно са гробљем. Један официр потврдио је, дубоко шокиран, за Прашке новости да су Албанци ископавали посмртне остатке Срба са гробља и разбацивали кости свуда унаоколо. (Извештај КФОР/УНМИК-а - 18. март Православна црква запаљена у Подужево). Према фотографијама источни део храма Св. Андреја је миниран (слике), а звоник потпуно уништен експлозивним средствима као и зид који је окруживао цркву.

by Pristina parish priest Fr. Miroslav Popadic). Near the church two old tombs were desecrated and broken and human bones in them can be seen.

Kosovo Polje

25. Church of St. Nicholas in Kosovo Poqe, interior burned and desecrated. The church was built in 1940. The building is still standing although according to local Serb sources and eyewitness accounts the church interior is quite damaged.

26. Church of St. Catherine in Bresje near Kosovo Poqe, broken into and desecrated. The church was recently also looted.

Vucitrn

27. Church of St. Elijah (19th century), looted and interior partially destroyed in June 1999, now completely burned. (UNMIK/KFOR Report March 17: Orthodox Church set on fire in Vucitrn town) The Orthodox cemetery next to the church was also destroyed together with the parish home and church utility buildings.

Obilic

28. Church of St. Michael in Obilic, newly built. Albanians set automobile tires on fire inside the church. (KFOR/UNMIK report of March 18: Obilic, Orthodox church, numerous Serb houses and apartments set on fire) The church walls remain intact but fire and high temperatures have damaged the interior.

Kosovska Mitrovica

29. Church of St. Sava Church in southern Mitrovica was set on fire twice in a row. (UNMIK/KFOR Report - March 18: Molotov cocktails thrown into perimeter of KFOR-guarded Orthodox Church in South, Church & several neighboring houses set on fire Local Fire Brigade fight house fires but not Church, which is severely damaged). In addition to the church, the attackers also set fire to the priest's home located in the churchyard.

Podujevo

30. Church of St. Andrew the First-called in Podujevo (known earlier as St. Elijah's church), built in 1929, destroyed on March 18. Czech media confirmed that Czech soldiers were forced to leave the church, which was destroyed together with the cemetery. A Czech officer confirmed in The Prague Post that he was deeply shocked by the fact that the Albanians dug up the human remains of the Serbs from their graves and scattered the bones. (KFOR/UNMIK report of March 18: Orthodox church set on fire in Podujevo) According to photographs, the east wing of St. Andrew was dynamited and the bell tower was completely destroyed by explosives along with the wall enclosing the church.

Црква светио̄ Илије
Church of St. Elijah

Црква Свѣтѣо̄ Саве
Church of St. Sava

Црква Св. Андрије Првозваног
Church of St. Andrew the First-called

Destroyed Churches and Monasteries in Kosovo and Metohia from March 17, 2004.

Списак убијених Срба у Мартовском погрому 2004.

Према подацима Одељења правосуђа и људских права Координационог центра за Косово и Метохију у најновијем масовном терористичком оружаном нападу на Србе 17.03.2004. године пострадало је 8 Срба:

Општина Косовска Митровица:

1. Спасојевић Боривоје, рођен 10.11.1941.године, из Косовске Митровице, убијен 17.03.2004. године у Косовској Митровици.

2. Туцев Јана, рођена 27.12.1968.године, из Косовске Митровице, убијена 17.03.2004. године у Косовској Митровици.

Општина Липљан:

3. Весић Ненад, рођен 04.07.1950. године, убијен 17.03.2004. године у 19:00 часова испред породичне куће која је била у плану у присуству сестре Радмиле Весић и мајке Љубице Весић.

Општина Штрпце:

4. Столић Добривоје, рођен 1955.године, из Драјковца, убијен 17.03.2004.године у 22:40 часова на кућном прагу у Драјковцу заједно са својим сином Борком.

5. Столић Борко, рођен 1984.године, из Драјковца, рањен 17.03.2004.године у 22:40 часова на кућном прагу а након тога 18.03.2004.године подлегао ранама.

Општина Гњилане:

6. Перић Миливоја Слободан, рођен 03.09.1952. године, професор физичког васпитања и образовања у селу Кусце, убијен 17.03.2004.године у 20:50 часова у ул. Краља Петра у Гњилану.

Општина Косово Поље:

7. Трајковић Златибор, рођен 21.09.1942.године, из Косова Поља, убијен 17.03.2004. године испред школе "Свети Сава". По незваничним информацијама из Генералштаба ВСЦГ сматра се да је тело спаљено и да се налазило у капели у Приштини, а да је потом пребачено у мртвачницу у Ораховцу.

Општина Призрен:

8. Недељковић Драган, рођен 1943 године, из Призрена, спаљен 17.03. 2004. године у призренској Богословији.

Општина Урошевац:

9. Петковић Душанка (71 година): истерана 17-18. марта 2004. године из своје куће у Урошевцу и потом претучена. Спасили су је припадници грчког КФОР-а. Албанци су јој одмах потом спалили кућу. Када је то чула, умрла је, у бази грчког КФОР-а у Урошевцу, од претрпљених душевних болова и трауме неколико дана након мартовских нерета.

List of Serbs killed in the March 2004 pogrom

According to information from the Section for Justice Administration and Human Rights of the Coordinating Center for Kosovo and Metohija, during the most recent massive extremist armed attack on Serbs on March 17, 2004, a total of nine Serbs were killed. Eight died during the riots and one female elderly person died soon after due to consequences of the trauma sustained during the attack:

Kosovska Mitrovica municipality:

1. **Spasojevic Borivoje**, born 10/11/1941, from Kosovska Mitrovica, killed 17/03/2004 in Kosovska Mitrovica.

2. **Tucev Jana**, born 27/12/1968, from Kosovska Mitrovica, killed 17/03/2004 in Kosovska Mitrovica.

Lipljan municipality:

3. **Vesic Nenad**, born 04/07/1950, killed 17/03/2004 at 19:00 hours in front of his burning family home in the presence of his sister, Radmila Vesic, and their mother, Ljubica Vesic.

Štrpce municipality:

4. **Stolic Dobrivoje**, born 1955, from Drajkovac, killed 17/03/2004 at 22:40 hours in the entrance of his home in Drajkovac together with his son Borko.

5. **Stolic Borko**, born 1984, from Drajkovac, wounded 17/03/2004 at 22:40 hours in the entrance of his home; died of his wounds on 18/03/2004.

Gwilane municipality:

6. **Peric Slobodan**, son of Milivoj, born 03/09/1952, teacher of physical training and education in the village of Kusce, killed 17/03/2004 at 20:50 hours in Kraqa Petra Street in Gwilane.

Kosovo Poqe municipality:

7. **Trajkovic Zlatibor**, born 21/09/1942, from Kosovo Poqe, killed 17/03/2004 in front of St. Sava School in Kosovo Poqe.

According to unofficial information from the Serbia-Montenegro Army General Staff it is believed that the body was burned and located in a chapel in Priština, and that it was subsequently transferred to the morgue in Orahovac.

Prizren municipality:

8. **Nedeljkovic Dragan**, born 1943, from Prizren, burned to death 17/03/2004 in the Prizren Seminary.

Uroševac municipality:

9. **Petkovic Dusanka**, born 1933, expelled from her home in Uroševac on March 17 and severely beaten. Her home was torched by rioters. Evacuated to the Greek KFOR base in Uroševac. She died a few days after the riots due to traumas she had suffered.

ВЈЕЧНАЈА ПАМЈАТ!
MEMORY ETERNAL!

AIONIA MNEME!
PAX AETERNA!

Пројекција и поменима широм Косова и Метохије данас се обележава двојгодишњица маршовског погрома над Србима

НА КОСОВУ БЕЗ ВЕЋИХ ПРОМЕНА

Косовска Митровица, Београд - Друга годишњица погрома над косовским Србима биће обележена данас протестима у Грачаници, северном делу Косовске Митровице, Штрпцу и Ранилугу, као и поменима који ће се служити у православним храмовима и манастирима широм Косова и Метохије, као и у београдској Цркви светог Марка. У насиљу које се од 17. до 19. марта 2004. ширило на КИМ страдало је 19 лица, од којих је осморо Срба. Више стотина људи је на све три стране - српској, албанској и међународној - било рањено. Срушено је 35 православних цркава и манастира, као и више стотина српских кућа. Више од четири хиљаде Срба је прогнано. Утапање тројице дечака у Ибру послужило је као повод косовским Албанцима за упад у северни, српски део Косовске Митровице, а потом и на друга српска места широм КИМ.

Као одговор на насиље косовских Албанаца над Србима на КИМ, у ноћи између 17. и 18. марта 2004. у Београду је нападнута Бајракли џамија, а у Нишу је запаљена Ислам-агина џамија.

Помен у Цркви светог Марка, како је Данасу речено у овом храму, требало би да служи епископ хвостански Атанасије (Ракица), викар патријарха српског, са свештеницима цркве на Ташмајдану. Као своју прву акцију, данашње протесте на КИМ који ће почети тачно у подне организује Одбор за очување КИМ у оквиру Србије, недавно основан на иницијативу два Српска национална већа, СНВ за Косово и Метохију и СНВ за северно КИМ.

Због експлозије албанског насиља два дана касније, 19. марта 2004, огласио се и СБ УН, оценивши да је "насиље на Косову неприхватљиво". Међународна заједница критиковала је недорасло понашања Кфора и Унмика, а са терена су стизали докази о умешаности Косовске полицијске службе у погром над Србима. Иако је Сорен Јесен Петерсен почетком недеље изјавио у Београду да је "због учествовања у мартовским нередима 426 лица ухапшено од којих је 40 пуштено на слободу, за њих 89 суђења су у току, док су осталима изречене пресуде по скраћеном поступку", на српској страни истичу да надлежне власти до сада нису саопштиле имена главних организатора мартовског погрома.

Епископ рашко-призренски Артемије (Радосављевић) истиче да се не знају чак ни имена оних који су у Подујеву скинули крст са Цркве светог Андреја Првозваног иако постоји видео снимак.

- У протекле две године на Косову и Метохији се ништа битно није изменило. Чињеница је да 17. март није био почетак страдања косовских Срба, него кулминација стравичног терора и злочина који је над нама почео 1999.

године. И после 17. марта повремена насиља се догађају све до данас, стално имамо по неко убиство, бацање бомби на српске куће, пљачке, киднаповање, нападе на цркве, као што је недавно скрнављење храма Христа Спаса у Приштини и изградња спомен-обележја ОВК на месту православног храма у Ђаковици - објашњава за Данас владика Артемије.

Према његовом сведочењу, српски народ и "данас живи у гету, логорима или такозваним енклавама у којима стање суштински не иде набоље". Он указује на нерешено питање повратка прогнаних Срба, о коме се "понекад говори, али на чему нико не ради".

- Политички процеси везани за статус КИМ који су започети

нису сагласни са реалним стањем на терену. Очекује се да ће преговори довести до решења. Видеће се да ли ће тако и бити - каже владика Артемије.

На питање да ли то што је очување црквене и културне баштине на КИМ постало једна од важних преговарачких тема значи да је терет, који црква на КИМ више од шест година носи борећи се за опстанак народа и светиња, сада прешао и на државу, владика Артемије одговара да је "црква и даље одговорна за своје институције и власништво на КИМ и да ту бригу ни на кога не може да пребаци, али да у сарадњи са државом и државним и другим институцијама ради на заштити културне баштине".

Обнова православних светиња порушених 17. марта 2004. почела је октобра прошле године, средствима која преко привремених косовских институција финансира Савет Европе. Током прошле године завршено је рашчишћавање терена и рушевина на 30 верских објеката, а за пролеће се очекује и почетак грађевинских радова. Цео посао правно је регулисан Меморандумом о обнови који је у име СПЦ потписао патријарх Павле са министром културе у Влади Косова Астритом Харачијом, што није прошло без потреса у цркви, тако да у име СПЦ бригу о овој обнови Свети архијерејски синод и Саборски одбор за КИМ СПЦ. Део уништених манастира током протекле две године обновила је и сама Епархија рашко-призренска.

Рада Трајковић, потпредседник СНВ КИМ, истиче да овај 17. март Срби широм КИМ очекују са узнемирењем, а као један од разлога наводи "стање албанског друштва у чијем окружењу они живе".

- Међународна заједница није пацификовала простор КИМ, а сада је за премијера изабрала Агима Чекуа, који је против Срба водио два рата, у Хрватској и на КИМ. Његова једина препорука је то што тврди да може да контролише албанске екстремистичке паравојне и терористичке организације које врше етнички мотивисано насиље. Ако је премијер човек осумњичен за ратне злочине, способан да контролише људе спремне да убијају, разумљиво је да се Срби плаше таквог окружења и понашања међународне заједнице. Зато и даље инсистирамо на институционалној заштити наших елементарних људских права и слобода кроз владавину права и закона - изјавила је за Данас Рада Трајковић.

Као други велики проблем она наводи нерешено питање Срба прогнаних 17. марта из осталих места у централном делу КИМ, од којих велики број сада живи у Грачаници, где је, према њеним речима ни после две године од погрома највеће насеље "контејнери".

- Ту живе старци, деца, бебе, иако су услови очајни. Нема могућности да им се прикључи електрична енергија, а температура зими значајно пада испод нуле. У Косову Пољу још нису обновљени Дом здравља и пошта, коју су користили и косовски Албанци - напомиње Рада Трајковић.

Локалне власти у Грачаници у више наврата скретале су пажњу да Срби не могу да се врате у поправљене куће у околним местима јер се не осећају безбедно, а било је случајева да обновљене куће нису за становање.

Марко Јакшић, председник Заједнице српских општина и насеља на КИМ и члан београдског тима за преговоре о будућем статусу КИМ, каже за Данас да тренутно у северном делу Покрајине живи више од хиљаду Срба прогнаних 17. марта.

- Скоро да се нико од њих није вратио својим кућама. Чак и у селу Свињаре где је обновљено 150 српских кућа, вратило се само њих петоро. Људи се не осећају безбедно. Очекују репризу насиља. Гаранције Кфора и Унмика нису им довољне - изјавио је за Данас Марко Јакшић.

17. март 2006. у Косовској Митровици

На протестима којима је на КИМ прошле године обележена прва годишњица мартовског погрома, на петицију за смену Сорена Јесена Петерсена сакупљено је, према речима Милана Ивановића, председника СНВ за северно КИМ и Одбора за очување КИМ у саставу Србије, 25.000 потписа. На петицију која је преко канцеларије Унмика у Београду прослеђене Кофију Анану, генералном секретару УН, Ивановић каже да још није стигао одговор, али да је у међувремену Петерсену у лице речено да је "коловођа Албанаца". Ј. Тасић

Поменима на Косову и Метохији, у Београду и Вашингтону обележена двогодишњица мартовског насиља над косовским Србима

ТАДИЋ: ПОГРОМ НЕ СМЕ БИТИ ЗАБОРАВЉЕН

Београд - Двогодишњица мартовског погрома над косовским Србима јуче је на Косову и Метохији обележена поменима у православним храмовима и манастирима, док су у више српских места одржани протести. Помен је јуче у присуству неколико стотина верника и представника Владе Србије служен и у београдској Цркви светог Марка на Ташмајдану, а како је саопштено из Канцеларије Саборског одбора за КИМ СПЦ, епископ шумадијски Јован (Младеновић), који предводи делегацији СПЦ у двонедељној посети САД, служио је јуче у Храму светог апостола и јеванђелисте Луке у Вашингтону преосвећену литургију и парастос Србима пострадалим у мартовском погрому 2004. године.

Мрља косовске "кристалне ноћи". Приштински аналитичар Дукађин Горани оценио је за Б92 да је 17. март "црна мрља" на политичкој сцени Косова и околине, што мора Албанцима стално да се понавља. - Чињеница је да је мартовско насиље била експлозија унутрашњих фрустрација косовских Албанаца, које су на крају биле сведене на мржњу према неалбанском становништву, нарочито према Србима. То што се разговори обнављају баш 17. марта мора да буде веома важно за цео преговарачки процес, нарочито по томе што ће разговори бити вођени готово искључиво о будућем статусу неалбанског живља на Косову - каже Горани. У саопштењу КИМ Инфо-службе оцењује се да "две године после мартовског погрома у коме су косовски Срби и Роми доживели "кристалну ноћ", у присуству више хиљада међународних снага и међународне мисије УН, тешко да се ишта суштински променило на боље". "Нажалосније је, ипак, да међународна заједница није нашла снаге, а умерени Албанци ни довољно образа, да именују главне организаторе мартовског погрома", истице се у саопштењу КИМ инфо службе.

Председник Србије Борис Тадић изјавио је јуче да "погром над Србима који се догодио 17. марта 2004. на КИМ не сме бити заборављен". Тадић је у писаној изјави достављеној медијима оценио да "привремене косовске институције, као и међународне снаге до данас нису обезбедиле сигурност и нормалан живот за Србе и друге неалбанце". Он је позвао "лидере косовских Албанаца да утичу својим изјавама на екстремисте да не пале куће и не прете Србима и неалбанцима којима су животи и безбедност породица константно угрожени". Тадић је поновио позив председнику Косова Фатмиру Сејдиу за директне разговоре у Београду или Приштини, како би "почели што пре да решавају конкретне проблеме грађана, међу којима је безбедност приоритет".

Помену у Цркви светог Марка на Ташмајдану који је служио епископ хвостанки Атанасије (Ракита), викар патријарха српског, са свештентвом Архиепископије београдско-карловачке присуствовали су министри вера и енергетике у Влади Србије Милан Радуловић, Радомир Наумов, као и главни инспектор МУП Србије Владимир Божовић, председник Одбора за КИМ Скупштине Србије Душан Пророковић, шеф економског тима за КИМ и југ централне Србије Ненад Поповић и потпредседник Координационог тела СЦГ и Србије за Општине Превшево, Бујановац и Медведа Драган Лазић.

КОШТУНИЦА: Албаници хоће искључиво албанску државу Пре тачно две године албански екстремисти извршили су масован терор над Србима у Покрајини. Напад је извршен са промишљеним планом да се посао етничког чишћења коначно и заврши како би се остварио циљ да се применом насиља и терора отцепи Косово и Метохија. У самој основи замисли о независном Косову не налази се ништа друго него идеја о моноетничкој и искључиво албанској држави. Седамнаести март је симбол страхоте. Он симболизује све оно што је у потпуној супротности са вредностима на којима почива Европа и уопште свако цивилизовано друштво. Свирепост, насиље, етничко чишћење - то је 17. март. Данас, две године после, готово да није уклоњена ниједна последица, а што је још трагичније, прави организатори никада нису изведени пред лице правде. Србија је спремна да се пронађе компромисно решење за будући статус покрајине и стрпљиво и упорно ради на томе да се, сагласно суштинским начелима на којима почивају међународни поредак и међународно право, обезбеди права и адекватна аутономија за Косово и Метохију унутар Србије и СЦГ, наводи се у изјави председника Владе Србије.

Владика Атанасије је у беседи поручио да "не треба никоме да замерамо, него да учинимо свој допринос, молимо се Богу за оне који су одредени да нас предводе и у држави и у цркви. Не осуђујмо, него се молимо и за њих и за нас, починимо поново да се сабирамо у Јеванђељу Христовом, како би нас Бог укрепио, а жртве које смо дали биле смислене".

Према извештајима агенција, скоро 3.000 Срба са скупа у селу Ропотово, код Косовске Каменице, обележавајући другу годишњицу мартовског погрома, упутило је поруку београдском преговарачком тиму у Бечу да "неће пристати да живе у независном Косову". Под геслом, "опстајемо и опстајемо овде" у Грачаници је окупио више од хиљаду Срба, који су присуствовали и

парастосу "жртвама албанског тероризма" у манастиру Грачаница. Многи од њих одали су пошту и Слободану Милошевићу, бившем председнику Србије и СРЈ.

У организацији Удружења расељених Срба из Куршумлије и Прокупља протест је јуче одржан и на административном прелазу Мердаре, између централне Србије и КИМ, где се окупило неколико десетина Срба, који су протестовали због тешког положаја Срба на КИМ и оних који су прогнани. Ј. Тасић и агенције

Две године од мартовског страдања Срба на Космету, јуче у Митровици поручено да је живот преосталих као у логору

СИМБОЛ СТРАХОТЕ 17. МАРТ 2004.

БЕОГРАД - Парастосима и протестима, с којих је поручено "Опстајемо и опстајемо овде на Косову и Метохији", јуче је у свим српским срединама обележена друга годишњица погрома, 17. и 18. марта 2004. године, када је у дводневним немирима, наочиглед више хиљада припадника међународних мировних снага, погинуло 19 особа, од којих осам Срба и 11 Албанаца, а повређене су 954 особе, међу којима је било и представника полиције и Кфора. Потпуно је уништено седам српских села, а протерано више од 4.000 Срба. Запаљено је око 800 српских кућа и 35 српских цркава и манастира, уништена су и сва српска гробља.

Било је то највеће етнички мотивисано насиље на Косову и Метохији после доласка снага Кфора од јуна 1999. године.

Најмасовнији протест, под мотом "Не независном Косову", одржан је северном делу Косовске Митровице. Према процени организатора - Одбора за остатак Косова и Метохије у сас-

АЛБИН КУРТИ И ВЕТЕРАНИ ОВК СУПРОТСТАВЉАЈУ СЕ ДЕЦЕНТРАЛИЗАЦИ- ЈИ И ЗАШТИТИ СРПСКИХ МАНАСТИРА

таву Србије, на Тргу Шумадија у центру града, по хладном и кишовитом времену, окупило се око 10.000 грађана пристиглих из свих места северног дела покрајине, да би на двогодишњицу насиља на Косову поручили да "ни по коју цену неће дозволити да Косово и Метохија буде независно". На скупу је дата подршка српском преговарачком тиму у Бечу, а председник СО Звезан Драгиша Миловић рекао је да се "до решења статуса Косова мора доћи компромисом, морају се поштовати међународно право и признате границе, не сме бити победника и побеђених". Он је у име окупљених поручио светској јавности да су Србима на Косову угрожена основна људска права, да је на сцени етничко чишћење, хуманитарна катастрофа и стварање "монструм државе независно Косово".

Председник Одбора Милан Ивановић поручио је на скупу да ће се косовски Срби свим демократским средствима борити за останак Косова и Метохије у саставу Србије и додао да се Срби залажу за суштинску децентрализацију и за институционалну повезаност са Београдом, да оно што Албанци добију у односу на Београд, Срби добију у односу на Приштину. Ивановић је позвао грађане да буду уз своју државу и указао на преко потребно јединство јер се "једино тако могу остварити национални интереси".

Скуп је почео минутом ћутања, огласила су се звона са цркве Светог Димитрија. Колона грађана се после митинга упутила ка местима где су, пре две године, убијени Јана Туцев и Боровоје Спасојевић, да би положили цвеће и запалили свеће. Организатори и учесници скупа носили су на рукавима траке на којима је нацртана бодљикава жица што је симболизовало да је живот Срба на Косову као у логору.

Повод за немире било је утапање двојице албанских дечака у реци Ибар код села Чабра, на северу покрајине. Албански медији пренели су вест да су, наводно, Срби са псима натерали децу у набујалу реку. Иако је Унмикова полиција демантовала ову вест, Албанци су насилно прешли главни мост на Ибру и сукобили се са малобројним Србима у северној Митровици. То је послужило као позив Албанцима на протесте, који су убрзо прерасли у насиље у коме су Срби убијани на најмонструозније начине.

Данас, две године након погрома, тешко је рећи да се ишта суштински променило на боље. Мада је косовска влада, подлежући притисцима Запада, обновила један број уништених кућа, мало Срба се вратило у своје домове, јер страхују од новог насиља у коме им нико не би могао гарантовати живот.

Председник Републике Србије Борис Тадић изјавио је јуче да погром над Србима, 17. марта пре две године на Косову и Метохији, не сме бити заборављен. Тадић је оценио да привремене косовске власти, али и међународне снаге до данас нису обезбедиле сигурност и нормалан живот за Србе и друге неалбанце на Косову. Он је позвао лидере косовских Албанаца да утичу својим изјавама на екстремисте да не пале куће и не прете Србима и неалбанцима којима су животи и безбедност породица константно угрожени. У писаној изјави Тадић је још једном позвао председника Косова Фатмира Сејдиу на директне разговоре.

- Седамнаести март је симбол страхоте - изјавио је премијер Војислав Коштуница и подсетио да данас, две године после, готово да није уклоњена ниједна последица свирепости, насиља и етничког чишћења, нити су прави организатори изведени пред лице правде.

Годишњицу су обележили и албански екстремисти који су прејуче на српском гробљу у Урошевцу поломиле неколико надгробних споменика, а на саборном храму Св. Великогученика Цара Уроша, у центру града, на коме је делимично била санирана раније направљена штета, разбијено неколико прозора. У селу Варош, код Урошевца, у коме од јуна 1999. нема Срба, прекисноц је каменицама оштећена црква у којој се не одржавају богослужења, али је свештеници редовно обилазе.

Радикална организација косовских Албанаца "Vetevendosje" (Самоопредељење - Косовска акциона мрежа) коју предводи Албин Курти заједно са Удружењем ратних ветерана ОВК, имала је јавни наступ у Дому културе у Дечанима у недељу као знак протеста против децентрализације и заштите српских верских споменика. Као и у другим сличним јавним наступима у прошлости на исту тему, ово окупљање је било и прилика за промоцију екстремистичких, радикалних идеја усмерених против мултиетничког и демократског друштва на КиМ.

Претходно слично окупљање у граду Дечани било је пре два месеца са прећутним одобравањем општинских власти, које су дозволиле коришћење Дома културе у те сврхе.

У свом обраћању присутнима Курти је користио јаке изразе да нападне идеју децентрализације, оптужујући међународну заједницу да се намерно планира стварање српских територија на КиМ. Организација Самоопредељење се уопште супротставља преговорима о будућем статусу КиМ и захтева једнострано проглашење независности без обзира на ставове међународне заједнице.

Курти је био нарочито нападан у свом осуђивању идеје стварања заштитних зона око српских православних манастира. Нападајући постојанје заштитне зоне око манастира Високи Дечани, Курти је рекао да је заштитна зона "преседан за прокламовање екстратериторијалног статуса српских манастира и да ће те територије преузети 9% целокупне територије Косова".

Међу говорницима који су користили карактеристичан националистички речник карактеристичан за овакве прилике био је и директор гимназије Селим Локај који је говорио о историји дечанског краја и "доказао" да Високи Дечани никад нису били српски православни манастир, већ је то, у ствари, албански споменик.

Окупљање које су организовали активисти Албина Куртија и Удружења ветерана ОВК завршило се без инцидената и према расположивим информацијама, није привукло пажњу већег броја људи као што су организатори очекивали.

Према тврдњама вишег међународног полицијског службеника постоје врло убедљиве индикације да су активисти организације Самоопредељење одговорни за брисање знака са именом Манастир Високи Дечани. Према UNMIK-овим упутствима Дечанска општина је поставила тројезични знаке са именом манастира најмање три пута и сваки пут су ти знаци уклоњени. Најновији покушај био је пре три недеље - један знак није диран, а остали су склоњени. Општинске власти кажу да ће поставити нове знаке. Недавно су активисти Албина Куртија исписали графите на српским кућама у горњем делу Ораховца са јасном поруком да нема места за Србе у друштву које они хоће да створе.

Представници манастира и UNMIK-а неколико пута су рекли да Специјална зонска регија око манастира Високи Дечани није екстратериторијални ентитет, већ зона која је успостављена да би се адекватније штитио манастир и околна природа, пошто је манастир на Листи светске баштине UNESCO-а. Исто тако, нема планова да ће српски повратници бити настањени у заштићеној регији, зато што прописи забрањују изградњу станова, фабрика и туристичких објеката у Специјалној зонској регији, као и експлоатацију природних добара. Манастир и UNMIK подржавају повратак Срба у њихове домове у граду Дечани и на њихова имања у околним селима где су они раније живели. Нажалост, шест година после рата ни један једини Србин повратник није дошао у Дечане просуђујући на основу безбедносне ситуације и претњи појединаца и радикално оријентисаних група, могућности за повратак не обећавају.

Према (KIM Info Service March 20, 2006)